

ПЕДАГОГІЧНА КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ШКОЛИ

У сучасному світі освіта адаптується до основних процесів суспільства: формування державності, інтеграції у світовий соціокультурний та освітній простір. Надання можливостей вести сучасну педагогічну комунікацію, зростання вимог, умов і мотивації до обміну інформацією у віртуалізованому «цифровому суспільстві» стали серйозними викликами і перспективами щодо компетенцій фахової підготовки педагога у XXI столітті. У такому насиченому динамічними соціальними подіями інформаційному суспільстві проблема комунікації виходить у ряд найважливіших викликів. Особливо це стосується освітньої сфери, яка має забезпечити підготовку людини до життя у мінливому, агресивно налаштованому, «цифровому» світі. Мовна вправність, яку означають терміном комунікативна компетенція – важлива умова кваліфікації педагога. Вчитель не повинен володіти комунікативними вміннями на рівні письменника, але й нехтувати важливістю вміння висловлювати думку, адекватно реагувати на реакцію співрозмовника чи групи слухачів – не можна.

Невід'ємною складовою професії педагога є інтенсивна комунікація, яка здійснюється по горизонталі – комунікація з колегами, працівниками педагогічних установ і по вертикалі – спілкування з керівниками й учнями, у навчальному закладі і за його межами у письмовій і в усній формах, контактним способом і опосередковано (документація і комп'ютерна комунікація) і слугує головним засобом розв'язання багатопланових і педагогічних завдань. [1. с, 203] Сьогодні поряд із традиційними засобами комунікації набувають актуальності сучасні інформаційно-комунікаційні технології. Дослідження про впровадження інтернет-технологій у педагогічну практику активно проводяться вже давно (Б. Гершунський, В. Глушкова, А. Єршова, Ю. Машбиця, С. Пейперт, К. Колін, Є. Полат М. Бухаркіна, А. Хуторський, Н. Морзе, В. Биков, А. Гуржій, В. Гапон, М. Плескач та ін.). У вітчизняній науці лише нещодавно почали з'являтися публікації, присвячені використанню Інтернету в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи. З'являються публікації, в яких розглядають проблеми розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів (О. Буйницька, К. Врадій, С. Буртовий, Н. Василенко, Н. Морзе, О. Луцинська). Тому ця проблема ще на стадії дослідження.

Поява Інтернету, як освітнього феномену, не змінюючи значною мірою предмету і завдань дидактики, її основних принципів викликає нові суспільні, професійні та культурні вимоги до змісту навчання; впливає на процес навчання; дозволяє якісно змінити і вдосконалити, а іноді і створити нові методи навчання; розвиває нові організаційні форми навчання, такі, наприклад, як дистанційне; змінює погляди на систематизацію і класифікацію основних засобів навчання. [2. с, 2] В сучасному в освітньому просторі недостатньо чітко

визначені напрямки педагогічної діяльності вчителя орієнтовані на комп'ютерну підтримку навчального процесу і, на жаль, не розроблена методика їх практичного наповнення. Моментальна доступність в Інтернеті опублікованої інформації є зручною для педагогічної комунікації. Саме тому, мобільність та доступність інтернет-технологій є важливою у творенні інформаційного суспільства й просто у комунікації та обговоренні будь-яких ідей поміж педагогами.

Найбільш активними інформаційно-комунікаційними технологіями в освіті є сайти, блоги, соціальні мережі. Педагогічна комунікація з використанням блогосфери останнім часом набула широкої популярності. Щоб стимулювати використання блогів для педагогічної комунікації, на допомогу педагогові, який хоче удосконалити сучасне спілкування з усіма суб'єктами педагогічної комунікації, проводять семінари, видають посібники, збірники статей. [З. с. 54-57]

Найбільш активним комунікатором в інтернет-технологіях, на нашу думку, є соціальні мережі. Вони універсальний засіб спілкування суб'єктів педагогічної діяльності. Соціальні мережі дозволяють вчителям оперативно ділитися з учнями важливою інформацією і робити нагадування. Таким чином педагогам легко ставати популярними з допомогою уподобань («лайків»). Соціальні мережі дають можливість необмеженої в часі та просторі постійної взаємодії вчителя з учнями. Також великим плюсом на користь мереж є те, що в освітній процес можуть бути залучені і батьки. В такий спосіб учитель стає більш доступним усім учасникам навчального процесу.

Отже, комунікативна діяльність педагога - це процес постійного аналізу і динамічного вивчення, реакції на навчальну комунікацію, моніторинг свого оточення, активна діяльність щодо оцінки ситуації, контроль за реакцією адресата, вивчення і реагування на зворотній зв'язок, за потреби – відповідна стимуляційно-заохочувальна діяльність щодо якості та кількості комунікативного процесу. Тільки на основі ретельного дослідження інтернет-комунікації, аналізу усієї ситуації, творчого, динамічного підходу педагог знаходитиме адекватні засоби для забезпечення педагогічно доцільної комунікації.

Список використаних джерел

1. Шкуренко О. В. Професійно-педагогічна комунікація майбутніх вчителів початкових класів / О. В. Шкуренко // Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Пед. науки. – 2009. – Вип. 166. – С. 202-205.
2. Дементієвська Н. Освітня всеукраїнська Інтернет-мережа та телекомунікаційні проекти. Режим доступу: http://www.ii.npu.edu.ua/files/Zbirnik_KOSN/2/22.pdf
3. Добринська Н. Ю. Персональний блог – інструмент зміцнення позитивного іміджу педагога / Н. Ю. Добринська // Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю : тематичний збірник праць. – Рівне : РОППО, 2015. – 85 с.